

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 37

Corespondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Cestiuni scolare.

Dacă până de curând puțin ne am interesat, unde se crește tinerimea noastră, în scările noastre naționale române, ori în cele ale străinilor, nu urmăm ca și pe venitorii să urmăim așa. Compatrioții noștri — magiarii, cu privire la creșterea tinerimei lor din cea mai fragedă etate până când trec la universitate, au o direcțiune bine marcată, căreia urmăm — am putea dice în mod fatalistic. Magiarii cu puține excepțiuni și cresc tinerimea în scările proprii naționale, — de aci simțul național e atât de viu la poporul magiar — încât a devenit intolerant față de alte naționalități. Mai tot aceeași direcțiune urmăm și sașii — cu deosebire numai, că creșterea acestora e cu mult mai solidă, și e mai bine condusă. De sine se nasce întrebarea, că ore urmăm și noi românii în creșterea nouă generațiunii după un plan anumit, și avem ore o direcțiune bine normată? Răspunsul nu poate fi decât negativ. Precând unii dintre noi, pătrunși de adevărul, că numai în institute naționale tinerimea și poate câștiga o creștere solidă-națională și astfel și dau fii în scările române, pre atunci alții și încă o parte bună, chiar în etatea cea mai fragedă și trimet pruncii în scările străine cu deosebire magiare. Și e mare păcat a și da cineva pruncul, când are să și câștige primele cunoștințe, când are să i se pună basa, pentru dezvoltarea lui ulterioară, în o scolară cu limbă de propunere străină. Că mulți părinți comit acest păcat, ne putem convinge cercetând scările magiare, ce sunt în multe locuri locuite în mare parte de români.

Luăm d. e. Trascăul. Aici o parte bunisără dintre moșii noștri fruntași, preoți, învățători etc. și duc pruncii, ca să învețe limba ungerescă, precum emigră turcii la Meca — locul sânt —. În Zarand scările de stat din Baia de Criș, Brad, Baița, am putea numi încă și alte locuri, gem de prunci români, atât băieți cât și fetițe. Și dacă cauți ce profesii au părinții, ce și trimet pruncii în atare scările cu limba de propunere numai magiară, vei afla cu durere, că sunt preoți, învățători, și chiar profesori, meseriași și fruntași din popor. Căci e știut, că omenii sâraci foarte cu greu își dau pruncii la scolară. Și care poate fi motivul că chiar dintre fruntașii noștri, cum am dice, chiar lumina și sarea pământului alergă la scările străine — în primii ani de învățatură ai fiilor lor. Ni se spun multe motive, unul mai nebasat ca celalalt. Să vedem de acele motive.

Primul este: avem lipsă de limba magiară, și în etatea fragedă o învață pruncul mai iute ca în etate mai înaintată.

Unii aduc drept motiv, că scolară confesională din sat e debilă, și învățatura nu face nici un sporiu. Er părinții ce au fete, se escusă, că nu au scolară de fetițe română în apropiere sau în loc.

Alții în simplitatea lor merg până la orba afirmare, că nu poți trăi fără limba magiară — așa adevărat a auzit dela solgăbirăul, când a fost la alegerea de jude și veți dămne fără limba magiară nu poți căpăta nici o pită — dirigătorie. — — —

Motivul cel adevărat este ignoranța condamabilă, de carea e condus un părinte, carele își sacrifică pruncul 3—4 ani, primii ani de scolară pentru acuirarea unei limbi străine.

Mai există încă și motive indirecte. Institutele noastre d. e. despărțimintele Asociațiunii, comitetele parochiali, apoi comitetul și sinodul ppsc încă nu s'au dezvoltat întru atâta, încât să dea o direcțiune anumită în cestiunile noastre scolare.

Mai departe opiniunea publică română încă nu s'au dezvoltat întru atâta, încât să potă face presiune morală asupra celor slabi de inger, ca să nu și dea prunci la scolară — la scările stăine magiare

Să esaminăm motivele, celor ce alergă cu pruncii lor pre la scările streine în primii ani de scolară

E o părere foarte greșită, că pruncul învață în etatea fragedă mai curând o limbă străină, în scolară cu limba de propunere d. e. magiară Esperința de tôte țilele — deci de casuri a și pute aduce înainte, unde pruncii, cari au stat 3—5 ani la scolară cu limba de propunere magiară, nu au fost în stare a susține o conversare în cercul cunoștințelor lor. Și ore pentru-ce? Pentru-că în 3 ani dintăiu sârmanii prunci boviséză, nu pricep absolut nimic, ci învață numai ca papagalii. fără a și putea da semn de nimic. Prin anul al 4 lea încep a înțelege câte ceva și numai. Este tot atâta a și trimite pruncul în scolară cu limba de propunere magiară seu turcă. Tot așa greu ate întimpină cu învățarea uneia ca și a celeialalte. Mai vine la mijloc și impregiurarea, că facultățile spirituale a le elevului în loc de a se desvolta, se tempesc prin învățarea de rost a unor lucruri, ce nu le înțeleg.

Da! e adevăr, că o limbă se învață iute ca prunc, însă acesta numai prin conversare neforțată, dar nu cu cartea în mână, învățând a scrie litere și cifre. Este apoi cu totul altceva scusa ce se aduce că: precum în familii bonele sau guvernantele învață limbi străine pe eleve — tot așa și în scolară. Dife-

rința e mare. În scolară un învățătoriu, pre o durată scurtă, are câte 40—60 elevi de instruit. O guvernantă 1—4 eleve.

Și afară de aceea o guvernantă, eventual un învățătoriu privat are în apropierea sa în continut elevul sau eleva. Să vedem câte-va din motivele pedagogice.

E un principiu vechiu în scolară: Să porcedi dela cunoscut la necunoscut. În scările cu limba de propunere magiară nu se ține și nu se poate ține cont de acesta — în ce privește pre elevii români.

Un alt principiu este: Una greutate de odată. Și elevul român, carele pentru prima dată e nenocit a întra în scolară are mai multe greutăți deodată. Primo loco nu pricepe limba de propunere, și apoi greutățile împreunate cu cetitul și scrisul. Nu a existat un pedagog de renume, carele să nu combată instruirea în limbi străine — la intrarea pruncului în scolară. În asta privință părerea pedagogilor e unisonă: Primele cunoștințe se i se predea elevului în limba maternă. Acesta e o maximă, la carea se închină și magiarii, când e vorbă se și lătescă limba pre conta altor popore.

Și apoi ore ce fac magiarii și sașii, își trimet ei pruncii începători în scările străine? Nu! Ar trebui deci să le urmăm și noi lor în asta privință.

Cine numai și iubesc limba și neamul seu românesc, nu comite păcatul de a și trimite prima dată pruncul în scolară străină. Ore numai între inteligință și fruntașii români se se afle unii găgăuți, cari voesc a și acoperi păcatul? Ore se nu aibă nici atâta cunoștință unii dintre preoții și învățătorii, cari își dau pruncii la scările străine, că dau un reu exemplu, că comit un păcat neiertat față de proprii lor fii, și față de poporul, din a cărui sudore trăiesc.

Ni se dice și durere în multe locuri e faptă, că scolară confesională a slabă, și de aceea se dice, că și trimete Dan și Brau, pruncul la scolară străină!

Dacă acesta o dice un fruntaș nesciutoriu de carte, e ignoranța la mijloc, când însă ne vorbesce așa preotul Simeon ori învățătoriu Stefan, trebuie să te umpli de indignare. Dacă scolară în comună e slabă atunci ore nu potă loco prim preotul vina în mare parte? E dureros a face constatarea, că preotul X. și Z. și bat peptul dicend: sum preot bătrân de 30 de ani — și când colo scolară densusului ca vai de ea, er învățătoriu rabdă la fôme, și apoi dacă scolară din sat e slabă, ore dl părintele, ori domnul învățătoriu se nu aibă atâta timp ca mai bine să se ocupe de instruirea pruncilor lor, decât să i-

FOIȚA.

Nóptea strigoilor.

— Novelă de Zschokke. —

Sosirea acasă.

(Urmare).

E adevărat, că înainte de ce făcusem cunoștință cu Fanny, fusesem deja amorisat. A existat pentru mine odată și o Iuliă, pe carea mi-a înstrăinat-o superbitatea părinților mei și a aruncat-o în brațele unui nobil polon. Amorul nostru a fost pentru ambii amorul prim — aprópe nebun!

În ora primă ne jurasem amor pe mörte și vieță — sărutări și lacrimi ne erau martori la jurământul nostru.

Dar se scie ce se întâmplă în astfel de casuri! Ea deveni soția unui starost și eu veldul pe Fanny. Amorul meu față de Fanny fu mai sânt și mai matur. Iulia a fost odată deitatele fantasiei mele, er Fanny era și e adorata inimii mele.

Când intrarăm în somnorosele strade ale orașelului meu bătă orologiul din turn una. Me coborîi la postă, lăsați servitoriu cu băgăgia acolo, fiind-că însu-mi voiam să me refătorc, la cas, că așa afla pe toți de acaaa dormind. Luai calea către suburbiu, în a cărui capăt stetea casa mea incun jurată de nuci înalți. În depărtare îmi străluciau ferestrele casei mele în lumina cea feerică a lunii

Visită neplăcută.

Și toți dormiau! — O Fanny, Fanny, se fi fost destéptă, m'ai fi scutit de multă spaimă și amărăciune. Dormiau cu toții: soție, copii, servitorii, — nicăiri o scânteie de lumină!

Incunjurai casa și de dece ori — tôte incuiate! Nu voiam să tredesc pe nime, mai bine voiam să amân ora plăcută a revederei pe diminéță.

Spre cea mai mare a mea norocire aflai deschis noul și frumosul meu pavilion din grădină. Intra! Pe măsuță se afla încă o corfiță cu lucrul de mână a soției mele, jețurile mici ale copiilor, tobe, biciuri și călușei de lemn — tôte aceste le observaiu la lumina lunii, ce umplea pavilionul. Sigur, că după améști au petrecut aci! Și oh! cum mă simțiam de bine în mijlocul jucăriiilor acestora, gândiam că me afliu în însuși mijlocul iubiiților mei. Me resturnai pe sofă, cu hotărîrea, de a rămâne aci preste nópte. Nóptea era lină și mirosul din pomii înflorinți și din straturile de flori străbătea în odaie.

Acelui, care n'a dormit timp de 40 de ore, i-se pare ori și ce pat môle.

Așa și mie — adormi îndată! Iosé abia ațipisem, și écă mă tređi scărțăitura ușei. Me ridicai — și înaintea mea stetea un om, despre care cugetam că e un hoț, privindu-l însă mai deaprópe recunoscu într'ensul pe prietinu meu cu rocul cel roșu.

„De unde vii?” îl întrebai.

„Dela Praga! Preste o jumătate de oră plec mai de parte, dar fiind-că și-am promis, voiam să te cercetez cu o cale și pe d-ta. Mi-a spus servitoriu, că numai acum ai sosit și gândeam, că o să fiți încă deștepți cu toții. Au nu vei voi să dormi aci preste nópte și să-ți atragi în rătăcila acesta un morb?”

Ești cu el din grădină, dar îmi tremura trupul întreg, așa me spăria aparițiunea acesta curiosă.

Rideam — nu-i vorbă — rideam în mine de frica mea superstițiosă și totuși nu me puteam scăpa de ea. Așa este omul din fire! Trăsurile misantropice din fața prietinu meu din Praga erau acum, la lumina lunii, cu mult mai înfiorătoare și ochii lui cu mult mai scânteitori.

„M'ai inspăimântat, ca o fantomă” — dișei tremurând cătră el. „Cum ai venit d-ta se me cauți în pavilion? Să pare, că esci un atot știutor!”

Imi zimbă malițios și dișe: „Cunosci-me acum și ce voesc dela d-ta!”

„Te asigur, că nu te cunosc mai bine ca în Praga. Dar de glumă totuși îți voi povesti, ce-mi păreai că esti în Praga — dacă nu mi-o iei în nume de reu. Cugetam, că dacă nu esci un fel de vrăjitor, atunci de sigur esti un diabol!”

El se rînji și-mi respunse: „Ei, și dacă așa fi din întâmplare cel din urmă, ai întra cu mine în relațiuni?”

„Ar trebui să-mi oferi mult, pân ce m'ași învoi. Căci crede-mă dle diavole — permite-mi să te numesc astfel — eu sum deplin fericit!”

„De oferit, nici că și-aș oferi ceva.”

Acesta se făcea în timpurile cele vechi, când mai credeau omenii în necuratul, și se păziau de el, — atunci trebuie să capituleze omul. Astăzi însă, când nu mai crede nime în diabol, și când fiesce carele voesc să lucreze numai și numai cu rațiunea, astăzi dic, sunt muritorii prea iestini.

„Cu mine e altfel! Desi țin lucrul cu „ucigă-l crucea” de o poveste, totuși produce o părțică de rațiune în mine mai multă virtute, decât o maje de credință în diabol.”

condamne a învăța trei patru ani la școlă, fără a pricepe ceva, O dăcă acesta despre preoții și învățătorii tineri, cari-și dau pruncii în școlile străine. Dacă vorba e de sporiu, atunci cel mai debil învățătoriu român, dacă cumva școlă nu este cu totul neorganizată, va face atâta sporiu, cât face un învățătoriu străin, instruind un elev român în o limbă nepricepută.

Ni-se dăce foarte adese-ori, cu deosebire din partea părinților, cari-și dau fetițele la școle de stat magiare înființate cu scop în toate orașele noastre, pe unde românii sunt în majoritate ori apoi destui ca să-și potă susținea o învățătorésă — ni-se dăce adevăc: nu avem în apropiere școlă română de fetițe, nu este cel puțin o învățătorésă de român, bună-ora în tot tractul ppsc și de aceea ne dăm fetițele în școlă magiară, a ne duce fetițele la școlile din Sibiu și Brașov ori Arad nu ne ajung puterile Aci stăm în loc și trebuie să ne punem în pozițiunea slăbănogului dela „scăldătorea oilor“ carele nu avea om să-l arunce în lac și să se vindece. Este o slăbiciune din partea noastră a nu ave cel puțin în fiecare tract o școlă de fete sau cel puțin în fie care tract o școlă centrală de fete, sau cel puțin o învățătorésă română în centrul ppresbiteratului. Să nu fie ore în stare un tract ppsc a plăti cu 3—400 fl. v. a. o învățătorésă.

Presupun, că în centrul unui tract ppsc, oada de instrucțiune s'ar putea oferi din partea parohiei centrale.

Vorba e, că cei chemați să ia inițiativa și după-cum sunt dispușețiunile la fruntașii preoți și învățători, ar fi ușor de a realiza ideea. Cunosce tract, ude în două școle magiare numărul elevelor române trece peste 70 inșe.

Ore nu ar da bucuros fie-care părinte câte 5 fl didactru anual pentru o învățătorésă română? Și apoi cu 350 fl se potă căpăta învățătorésă; ér parochia ar da oada de locuit. Unde rămâne publicul celalalt, carele și de rușine ar contribui. Dar trebuie să dăci: „Dómne, om nu am, carele să me bage în lac“. Sunt seraci ómenii și nu dau.

Să vedem cum stăm cu afirmările celor slabi de ínger, cari dăc, că își dau pruncii la școlă magiară, fiind-că au lipsă de ea și nu pot trăi fără ea. Atari vorbe le auđi ađi în totă điua dela funcționarii magiari, și dela slăbănogi de ai noștri. Vorba e că fără limba magiară au trăit și pot trăi fericiți toți românii dela sate, dela cel mai bogat până la cel mai sêrac — căci nu poporul român este pentru funcționarii magiari, ca să le învețe limba, ci ei trebuie să scie limba poporului. Pentru-cenu dăc așa secuii, cari își căștigă pânea în ospitala Românie, pentru-ce nu-și dau și ei pruncii la școlă române, ca să învețe limba română, fiind-că și ei au lipsă de ea?

Afirmațiunea, că nu poți trăi fără limba magiară e stupidă. — — — — —

Dacă cineva vrea să-și pregătésă pruncul ca să-l facă avocat, medic sau altceva, atunci are ocașiune a învăța și limba magiară destul de bine și în gimnasiile române, ca și în școlă străine. Nu putem și nu e ertat a lua în nume de rău unui părinte — dacă fiind în stat poliglot — și voind a-și pregăti elevul pentru cariera, unde se cere cunoștința mai multor limbi — și dă pruncul și la gimnasiu străine, încât fi sunt mai la îndemână. Nu este

„Toțmai asta e! Superba siguritate a muritorilor — permite-mi să joc rolul, carele mi l'ai conferit — siguritatea vós tră dăc, duce pe cei mai mulți în întunecimea iadului. De când ađi început a ține eternitatea de o problemă, ér iadul de fabulă orientală; de când s'a declarat onestitatea și prostia de virtuți de unul și același grad; voluptatea de o scădere plăcută, egoismul de marinositate — de atunci iadul nu se nisuesce de a ve căștiga, căci veniți cu voiă. Rațiunea o aveți pe buze, ér în inimă sute de patimi. Acela e mai sânt dintre voi, care are mai puțină ocașiune de a păcătui?“

„Ai vorbit ca un diavol!“ esclama el.

„Da“, respuse domnul cel roșu tot zimbînd, „însă eu vorbesc adevărul, fiind-că voi ómenii nu mai credeți în el. Până când adevărurile mai erau înaintea omului lucruri sante, trebuia să fie sātana tatăl minciunilor. Acum însă lucrul e invers! Noi diavolii suntem totdeauna anti-pođii ómeniei.“

„In privința acésta nu-mi esci contrar dle filosof-diavol, căci toțmai acésta mi este și părerea mea.“

„Bine, atunci esci al meu. Cine-mi dă un fi de păr, capul aceluia este al meu.“

Dar — aci este rece, și caii-mi sunt prinși deja la trăsura. Trebuie să plec — deci adio!

Me dușei cu el la poștă, unde într-adevăr stetea trăsura gata de plecare.

„Cred că ar fi mai bine să înțrăm puțin în casă, să luăm un prunciu cald, căci l'am comandat, înainte de a veni la d-ta!“

Primi invitarea, căci îmi părea bine a întra în odaia caldă. (Va urma.)

însă iertat, și e condamnabil a-și da pruncul până e mic la școlă străină, când el nu-și posedă bine nici limba maternă.

Las, că tractarea elevilor români în școlile magiare, preste tot e sub totă critica, și nu cunoscem o școlă, unde elevii, ori elevetele române să nu fie batjocoriți din când în când. Chiar și acest motiv ar fi de ajuns, ca cel puțin în etatea fragedă să nu ne espunem pruncii și la batjocuri.

Pentru sanarea rēului, ce s'a incuibat în o parte a societății noastre ar fi de dorit ca organele noastre bisericesci din parochii și protopresbiterate se aibă în vedere cestiunea sulevată. Mai departe despărțēmintele Asociațiunei transilvane, ar binemerita dela națiune, dacă acolo unde e lipsă imperativă s'ar ocupa cu ideea înființării de școlă centrale de fete — cel puțin în fie-care protopopiat.

În fine opiniunea publică ar trebui fără cruțare și fără preget a lucra într-acolo, ca fie-care părinte ce-și dă pruncul la școlă, să nu încungiure institutele române încât e posibil, éră pre cei ce din considerațiuni egoiste în primii ani își dau pruncii la școlă străine, a-i tacsă după-cum li se cuvine.

Max. . .

O nouă lămurire.

Mi s'au făcut din ore-cari părți, fără îndoială competente, unele observări, ca să nu dăc imputări, cari culminéză într-aceea, că eu cu lămurirea, ce o am publicat în Nr. 123 al „Telegrafului Român“ aș fi luat poziție alături cu pornirile regretabile ivite în timpii din urmă la gimnasiul nostru din Brașov.

Ca să nu se lățescă despre mine o astfel de părere greșită în fond, trebuie să declar din capul locului: că a fost și este departe de mine cugetul și intențiunea de a aproba sau sprigini vre-o pornire, care nu convine cu programul fôiei noastre și cu interesele noastre naționale bisericesci, în special cu interesele gimnasiului nostru din Brașov.

Dacă am desaprobat în lămurirea mea din Nr. 123 al „Telegrafului Român“ conținutul corespondenței din Brașov, publicate în Nr. 122 al acestei foi, am făcut-o acésta sub primele impresiuni ale acelei corespondențe, care-mi juca naintea ochilor ca o denunțiere la loc necompetent și care scrisă cu un fel de subtilitate sarcastică, la prima cetire te lasă să cređi, că întreg corpul profesoral din Brașov, prin urmare însuși gimnasiul este culpabil pentru agitațiuni politice.

A fost prea ușor să înțeleg astfelu corespondența din cestiune, când abia scăpat de un morb de mai multe đile și măchnit în suflet pentru rēul discordiei dintre noi, în același timp aflai, că „Budapesti Hirlap“ din 5 Decembre n. trage deja în joc politic pe întreg corpul profesoral din Brașov și în afirmațiunile sale tendențioșe se provôcă direct la „Telegraful Român“; apoi era de prevăduț, că infamia acésta își va face cursul seu și în alte điare șoviniste, ceea-ce în faptă a și urmat.

Acum însă pus în cunoștința mai de aprôpe a lucrului, nu am decât să rog pe stimabilul autor al corespondenței din cestiune, să binevoiască a înforma redacțiunea noastră și pe viitor despre momentele mai interesante din viața publică de acolo; dar să nu ia în nume de rău, dacă eventualele incidente taletore în disciplina noastră internă, vor rămâne nepublicate, ca unece, cari aparțin autorităților competente bisericesci; de asemenea să nu ia în nume de rău, dacă după pracsă urmată la toate redacțiunile, îmi voi permite, când voi afla că este de lipsă, ore cari precisări stilare sau reflecțiuni meritorice, cari cred că ar fi fost la loc și în corespondența, de care mă ocup în lămurirea mea. Silvestru Moldovan.

Revista politică.

Scirile din Paris anunță, că noul minister franceș s'a constituit sub presidența dlui Ribot.

Afară de dl Ricard, ministrul justiției, care a contribuit atât de mult ca să se dea afacerii Panama dimensiunile, la care a ajuns — și afară de dl Roche, fost ministru de comerțiu, toți ceilalți fosti ministri, — dimpreună cu dl Loubet, — au reintrat în noua combinație. Dl Burgeois a schimbat portofoliul instrucției cu cel al justiției, — ér ministrii noi sunt d-ni Charles Dupuy (Instrucție) și Siegfried (comerțiu).

Ministerul Loubet a guvernat de la 15/27 Februariu anul acesta, până la 5 Decembre, adevăc ceva mai mult de nouă luni.

Dl Carnot a semnat denumirea noilor ministri și a presidat noul consiliu.

Declarațiunea cabinetului s'a făcut camerelor Joi. În ceea-ce privește politica străină, guvernul a afirmat existența bunelor raporturi ale Franciei cu toate națiunile; ea va fi fôrte netă relativ la dispozițiunile pacifice ale cabinetului. Prezența în cabinet

a ministrului anterior al afacerilor străine arată că nimic nu s'a schimbat în politica esterióră.

Puține jurnale au făcut până acum vr'o aprețiere relativ la noul cabinet. Primirea organelor moderate este simpatică; jurnalele opozițiunei combat.

„Le Matin“ crede, că dl Ribot a ales pe dl Siegfried la comerțiu, pentru-că noul ministru, ca liber-schimbist moderat, va apêra învoiala franco-elvețiană, apêrând susceptibilitățile protecționiste.

„Les Débats“ insistă asupra integrităței de caracter a dlui Ribot și speră, că de acum înainte guvernul va fi m i firm, mai consecvent mai unit. Cercurile parlamentare cred, că dacă dl Loubet lua cultele, noul cabinet ar fi fost asigurat de o atitudine bine-voitóre din partea drepte. Dar să anunță în mod oficios, că dl Loubet și-a esprimat dorința de a se însêrcina numai cu ministeriul de interne; cultele ar trebui reunite cu instrucțiunea publică.

Testul tratatului încheiat între domnitorii Austro-Ungariei, Italiei și Germaniei — tractat, a cărui publicare, făcută de un deputat indiscret a produs în aceste đile cea mai mare senzația în totă Europa este în estras următoriu:

— Noi, Vilhelm II, din grația lui Dumneđu, împêrat al Germaniei, rege al Prusiei etc.; Noi, Francisc Iosif, din grația lui Dumneđu, împêrat, rege al Austro-Ungariei; Noi, Humbert I. regele Italiei — pentru demnitatea, sirguința și fericirea popórelor noastre, avênd în vedere etc în virtutea drepturilor, cari ne aparțin noue ca șefii statelor noastre — hotărîm și subscriem următorele:

1. Avênd în vedere situația politică a „unor“ puteri europene și temêndu-ne de consecințele triste pentru pacea generală a Europei, sau „cel puțin pacea țêrilor noastre“, Noi — după ce am auđit avisele ministrilor însărcinați de noi înșine referitor la unele condițiuni ale noului nostru angajament — promitem și jurăm pe onórea noastră de a renói și confirma (întări) promisiunile noastre politice între noi și convențiunile (înțelegerile reciproce) — semnate deja de noi — pe o perioadă de 6 ani de đile.

2. Noi reînóim liga defensivă, care va deveni ofensivă în cas de pericol pentru unul din Statele Nostre.

3. Ministri Nostri, precum și reprezentanții Nostri pe lângă guvernele străine, fiind de acord și susținêndu se reciproc în toate cestiunile de politică esterióră — Noi ne-am hotărît, ca să ne consultăm tutdeuna unii cu alții cu privire la toate măsurile necesare pentru a salva interesele statelor Nostre.

4. § 1. Noi Vilhelm II, împêratul germanilor și regele Prusiei, și Noi, Francisc Iosif I, împêratul Austriei și regele Ungariei, dăm ajutoriu și concursul nostru scumpului nostru vêr M. S regele Italiei, Humbert I și guvernului sêu, în politica esterióră și colonială, și recunoscem definitiv drepturile și situațiunea politică a orașului Roma ca capitală a Italiei.

§ 2 Noi, Vilhelm II, împêrat și rege și Noi Humbert I, regele Italiei, promitem ajutorul și concursul nostru scumpului nostru vêr și aliat, M Sale catolice Francisc Iosif I, împêrat și rege și guvernului sêu în politica esternă, dar mai cu sêmă în ceea ce privește peninsula balcanică

§ 3. Noi, Francisc Iosif, împêrat și rege și Noi Humbert I, regele Italiei, promitem cu jurământ ajutorul și concursul nostru, iubitului nostru vêr și aliat M. Sale Vilhelm II, împêrat și rege și guvernului seu, în politica esterióră.

Art. 5. Ajutoriu și concurs reciproc e promis cu jurământ între aliați atăt pe cale diplomatică, eát și în cas de rēșboiu europén, pe mare și pe uscat

Art. 6. Aliații se angajéză să-și țină armatele pe picior de rēșboiu câtă vreme ține acésta alianță.

Art 7. § 1. În cas de rēșboiu între Germania și Rusia, Austria își va mobilisa armata și va declara rēșboiu Rusiei și va lucra de acord cu statul major al armatei germane

Italia își va mobilisa armata la frontiera francesă. Dacă Francia va interveni în rēșboiul dintre Germania și Rusia, Italia trebuie să declare rēșboiu Franciei, armata sa trebuie să întra în Francia, ér operațiunile de rēșboiu vor avé de basă linia Savoya.

§ 2. În cas de rēșboiu între Germania și Francia, Italia va lucra, cum se spune în paragraful prim. Italia își va mobilisa armata spre frontiera rusescă și va declara rēșboiu Rusiei, dacă acésta va interveni în favorul Franciei.

În ca-ul acesta Austria va lucra cum se spune în §§ 2 și 4. În cas de rēșboiu între Austria și Rusia, Germania își va mobilisa armata și va declara rēșboiu Rusiei și va trimite două corpuri de armată în Austria. Austria va lucra cum e indicat în convenția militară.

Italia își va mobilisa armata spre frontiera Franciei și va purcede întocmai cum indică § 1 în cas de o acțiune comună între Francia și Rusia.

§ 4. In cas de conflict între Italia și Franța în Europa sau în colonii, Germania își va mobiliza armata și va ajuta pe Italia Austria își va mobiliza armata la frontiera Rusiei, în casul, când această va interveni în favorul Franței.

Art. 8. Noi promitem și jurăm pe onoarea noastră de a păși „statu quo” și de a susține împreună principiile păcii generale în Europa, pentru a salva siguranța și fericirea statelor noastre, a căror existență fericită ne a fost incredințată.

Ca dovadă ne-am scris cu propriile noastre mâni și am pus sigiliile noastre.

Semnați { Francisc Iosif I.
Vilhelm II.
Humbert I.

* * *
Diarul din București „Lupta” aduce următoarea informație: „In cercurile guvernamentale circulă din nou scirea, că regele Carol va abdică în curând, în favoarea principelui Ferdinand. Regele abdică nu numai pentru că e urit de viața sa privată, dar această este și prima condiție pe care i-a pus-o regina Englierei, pentru ca să consimtă la căsătoria nepoței sale cu principele Ferdinand. Regina Englierei nu voia să și dea nepoța, decât unui principe, care are să domnească, și cum principele Ferdinand este moștenitorul presuntiv, er regele (Carol încă ar pute să aibă un copil, și prin urmare s'ar putea ca Ferdinand să rămână cu presunția Regina Englierei, pentru a se asigura, că prințul Ferdinand va domni în țera românească, a cerut regelui să abdică. După cum am mai spus, n'a fost greu să se obțină de la rege această hotărâre, deoarece fiind bolnav și nemulțumit de viața pe care i-o face regina, dorește să abdică. In cercurile guvernamentale, prin acest fapt se și scusa votarea nouei liste civile.

Scrisoare din Bănat.

Multe se vorbesc în țera noastră și de bine și de rău, dară-mi pare, că mai mult de rău, că scii omul de reu se teme, că-i măncaț până la suflet, mai cu sémă noi românii. Binele, s'eracul, numai ca o pasăre măiastră s'abate pela noi, pe vremea castravelor murași — vara —, pe când adunăm rōda câmpului ca să o dăm țerii, domnilor, și nouă ne rămân ca totdeauna: tullei, paele și plevele, și tot noi stăm cu colopol în mâni pela ușile domnilor scriburind de frig, de fōme și de frică. Și de ce?

Ei Doamne! d'apoi dacă ești s'erac, strēin și de s'erac să n'ai pe nime, cine să te indirepte pe calea cea bună și netedă? Tragi din umere, și te uiți în laturi sborșit, fără un pic de ajutoriu, fără sprigin și taci molcomă, că dōră o da dragul Dumnezeu și mai bine. Și Dumnezeu alduitul dă Dar cui dă? Tot celui tare Și cine-i tare? Care e citov, e cu graiu și ști carte, care înțelege vorba domnilor și vorba domnilor e grea de înțeles!

Apoi nu mi ciudă, că nu înțelegem pe „srbski narod”, pe „väter-Hans” și pe cei suciți șovic la mustețe, cari vorbesc rēstit cu noi: „l'áptyo pizátyo, volomintă găină friptă”, că cu d'aste suntem dedați, ca țiganul cu scâteile; dar asta ne supără, că unii domni de român, nici în ziua de astăzi nu ne înțeleg graiul nostru, cu atâta mai puțin fi înțelegem noi cum vorbesc dumnialor.

După-cum abate vorba știm, că-i românească, dară, nu înțelegem ce dic Asta-i durerea, ce ne apasă. Și până va ținea tot cōrdă așa, noi plugarii vom merge „hois” și domni de român „cea” Numai înzădar ne batem gura, și chieluim banii pe novele pe cărți, că tot cetatea — viitoriul nostru — în care să ne scutim, se ne-aciuem vr'odată, la vreme nu o pot zidi domni fără de noi s'erăcimea, fără de talpa țerii. Așadară dacă vreau domni să ne înțelegem, ca frați și fiind-că noi nu scim vorbi așa înalt, dumnialor să vorbescă cu noi ca și noi, că-s ómeni învățați și le vine mai ușor să învețe, apoi dnialor i-s mai puțin ca noi.

In satul nostru ne vin mai multe gazete. Dintre tōte, afară de doinele și povestile noastre — abia înțelegem ce scriu, măcar că așa ne ar plăcea să scim una și alta, ce se-ntēmplă în țera. Bună oră cum a fost trēba astă iarnă, când s'a pus abligați noi, mai astă-primăveră, când au mers românii la înălțatul împărat, cu rugarea ceea, cu memorandum și procesele, pârēle, cari le-au escat ungurii în contra domnilor români și altele.

De ce suntem departe de Sibiu, Brașov, și alte orașe, unde se scriu gazetele și sunt domni de ai noștri, și pe noi, pe acestea din depărtare, ne usură la suflet, când aușim de rău, și când vreau cu sila să ne iee puterea din vēni, pe domni noștri din mijlocul nostru și să i infunde în temnițe.

Gazetele noastre, pe lângă altele, ar trebui se scrie și despre lucruri d'ale noastre, de plugărie, țerguri din tōtă țera și altele d'aste, ca să învățăm ceva, dacă plătim pentru ele. Apoi ar fi bine se aibă o scrisoare într'oformă, ortografie, asta mi o spus

dl învățătoriu că așa se dice, să învățăm și a scrie cum se cade, nu una într'un chip, alta într'altul, cum e „Biserica și scōla”, de nu mai ști tu cum să o cetesci. Ce hasnă, că strică cerneala și hârtia?! Mai bine le-ar da la nisce copii s'eraci de scōla ori preparanți d'acolo din Arad să se ajute.

Mai am una la inimă, pentru ce me rog, să nu me dosădiți, că de vorba grea și legănată, tare mi greu, așa mi agodul.

Mai de ună și mi a dat părintele nostru o „Tribună” (nr. 232) se cetesc După aceea o am dus părintelui. Stând de vorbă, m'a întreat, cum mi place? De plăcut, mi place, numai în scrisoarea dela început, pe fața dintăie, nu sciu cuvintele: *inaugurare, accentuând, intențiune, poziție, basă, ideie, enunțaițiune, competență, grave, cestiuni, interpretul, confusie, tendențele, estirpare, perfecționare, individual, espresiuine, autonomie, conformitate, premeditare, atențeză alternativă, existență, positive, naiv, șiret, realisa, poli glotă, indispensabilă, frontieră, delimitateze, masse, compacte, cadrat, actuală, sistem federal, individual, adversari, cadavrelc, intenție, constelațiune, evenimentele, dibacie, utopii.*

Apoi i-am spus dlui părinte, — care înainte de asta, m'a tot îndemnat se port și eu „Tribuna” că pentru aceea nu o port, că nu o înțeleg. Incă nainte, la început, în anii dintăi, era mai pe ușor scrisă. Și părintele zimbind, mi-a dat dreptul și mi o dis: „uitate Mihailă, sunt vorbe de ale, care nu se pot spune altcum, numai așa, înalt, dacă vreau se vorbescă scurt”. Bine dar vorbescă — am răspuns — novelele noastre așa, ca și noi, oșiră mai mult și vorbele înalte, să le îngrădescă așa (), până le vom învăța și cu vreme vom sci.

Cine a vėdut să injugi tu dodată tulucul la plug? Nime! Mai nainte il lași să umble pohod legat de cei bētrēni, apoi la carul gol, apoi la carul încărcat cu gunoiu, apoi cel pliu, și numai pe urmă la plug, și încă cu băgare de samă, cu încetul, cu blānda, de și înainte — dacă ai — prinți boi bētrēni, dacă n'ai, omul stă înaintea lor, și învață sermanii. Dintr'odată nu se face nimic, apoi graba i cu zăbava, strică treaba. Ecă așa suntem noi plugarii români, cu tōte novelele noastre!

Nu se mire de mine, dar nici se supere nime, dacă vorbesc așa Pentru-ce? fiind-că am drept. Și voiu spune de ce am drept! pentru-că noi, pruncii de plugarii abia învățăm a scrie și a ceti, și când suntem de 10—12 ani, ne iau părinții de la scōla și ne trimit la oi, ne duc la plug și alte trancote d'ale noastre, că suntem de ajutor. Chiar eu, unul sunt d'ala, care numai așa n'am uitat carte, că după ce m'or luat dela scōla, umblând în froșpont cu esecutorul prin sat, mai ceteam, câte un număr de casă, mai me uitam la numele omului zălogit, scris cu plevasul pe o țidulă și legată de crēsta sacului, ba de altă dată, când mergeam cu tatăl meu la pepeniște, me făcea cu sila — și de și mi era rușine n'aveam încotro —, se scriu cu unghia numerii pe lebenițe. In urmă dacă m'or luat cătană, scriem câte o carte acasă. Asta a fost norocul, că n'am uitat a scrie și a ceti. Din aste puteți cunoșce, că noi plugarii, n'avam de unde sci vorbe înalte.

Domnilor! Cântați și pe cōrda noastră, a plugarilor, se putem juca hora unirei împreună.

Poftindu-vē tot binele

stimător:

Mihailă Tuduri,
plugar.

Varietăți.

* (Societatea de lectură „Andrei Șaguna.”) Societatea de lectură „Andrei Șaguna” are onōre a ve invita la „Ședința publică” ce se va ține Duminecă în 29 Novembre st. v, în memoria marelui archiepiscop Andreiu, în sala cea mare a „Seminariului Andreian” cu următoriu

Program:

1. „Cuvēnt ocașional”, rostit de George Tătar, cleric din cursul al III-lea.
2. „Paul Chinezu”, poesie de I. Neșinescu, declamată de Aron Roman, cleric din cursul al II-lea.
3. „Viața țiganilor”, cor pentru bărbați, de Robert Schumann, teest după E. Geibel.
4. „Ceva despre idealism și naturalism în arta poetică”. Disertațiune în formă dialogică, de Ilarie Chendi, cleric din cursul al II-lea, cetită de autor și de Iacob Șteflea, cleric din cursul al II-lea.
5. „Șeua și țiganul”, anecdotă de Th. D. Speranță, declamată de Teodor Orlea, cleric din cursul al II-lea.
6. Actul II, Tabloul II, Scena I și II din „Despot Vodă” legendă ist. de Vasile Alecsandri, predată de Candin C. Suci, (Ciubăr-Vodă), cleric din cursul al III-lea și Ilarie Chendi, (Despot-Vodă), cleric din cursul al II-lea.
7. „Serenadă”, cor de bărbați de T. de Flondor, poesie de M. Eminescu.

Inceputul la 7 ore sēra.

Sibiu, în 25 Novembre, 1892.

Comitetul arangiator.

* (Dela curtea română). Actul de căsătorie a A. S. R. Principelui Ferdinand cu principesa Maria de Marea Britanie și Irlanda va fi semnat de d. Hardinge, din partea Marei Britanii, și de dl Al. Lahovari, ministrul român secretariu de stat la departamentul afacerilor străine. Prin acest act principesa Maria declară, că renunță la drepturile de moștenire la Corōna imperiului Britanic.

— Camerele române au votat apanagiul de 300,000 fl. pentru tinera părechie.

* (Daruri regesci.) M. S. Regele a dăruit Academiei române un frumos portret al marelui poet Vasile Alesandri.

Portretul este făcut de pe natură și în mărime naturală la Paris de pictorul F. E. Bertier în 1885, el represintă pe poet până la genunchi și stând drept. Portretul se va aședa în sala mare de ședință a Academiei.

M. S. Regele român a mai dăruit pinacotecei din București, un carton fōrte remarcabil al celei brului pictor german W. Kaulbach. Cartonul, 3 m. 90 înălțime pe 4. m. lărgime, e schița frescei, pe care măestrul a făcut o pentru capela Museului german din Nüremberg și care represintă visita istori a împăratului Otton III la mormēntul lui Carol cel Mare. Schița a fost lucrată de Kaulbach în 8 zile dela 10 până la 13 Iuliu 1859, după-cum ce pōte ceti la un colț al cartonului.

Pinacoteca s'a îmbogățit astfelu cu o nouē lucrare de artă de mare valōre.

* (Clopote uriașe.) In cunoscutul atelieriu al turnătoriuului de clopote Antoniu Novotny din Fabricul-Timișorei sunt espuse aprōpe de tot lucrate trei clopote armonice de 1300 kg. greutate, după probatul sistem nou și comandate pentru noua biserică monumentală română gr. or. din Dolove, cu aprōpe 3000 fl. v. a. prețul clopotelor și al scaunelor de metal trainice și practice; scrie „Luminătoriu”.

* (Emigrările slovacilor.) Foile unguresci înregistrēză scirea, că din comitatul Trencin, slovacii au început ērași să emigreze în masse parte la America, parte în Boemia. Cāt pentru emigrările la America, foile unguresci constată, ce e drept, că această este o pierdere pentru țera, dar se mângăe cel puțin, că această pierdere „nu mai are și alte urmări deosebite”. Cu totul altmintreala stă însă lucrul cu cei ce emigrēză în Boemia, deoarece acestia ērași se reintore în patriă, încărcăți cu idei panslaviste, ce le-au împrumutat dela cehi. „Budap. Hirl.” dice, că acesti emigranți sunt un adevērat pericol pentru patriă, și dacă autoritățile nu vor curma agitațiunile lor, „pe încetul se vor pomeni că au ajuns cu poporul slovac acolo, unde au ajuns cu valahii”.

* (O pușcă nouē). Diarele elvețiane aduc vestea despre nisce esperiențe de tir cu adevērat extraordinare. Un căpitan belgian, dl Marga, ar fi inventat o pușcă nouē, în greutate de trei și jumătate kilograme, avēnd undiametru de 6.5 milim. și o viteză de 750 metri pe secundă. E o armă cu magazin atât de ușor de mănuit, încāt un copil s'ar puteaservi cu ea. Glonțul ar putea ajunge la 5—6000 de metri.

* (Dece porunci pentru îngrijirea dinților.) Medicul german Dr. Reiman stabilește următoarele dece porunci pentru îngrijirea dinților:

1. Să dedăm copii, ca îndată ce le es dinții pe lângă nutremēntul lor mōle, pre cum este urezul ori pāsatul, să capete și nutremēnt mai vērtos.
2. Gura și dinții trebuie curățiti în fiecare zi, tocmai așa ca și fața și mânilor.
3. Gura se o clătărim în fiecare zi, ba dacă se pōte, după fiecare mănecare și încă cu apă rece, în care să se verse puțin spirt.
4. In fiecare zi când ne sculăm și când ne culcăm să curățim dinții; dacă lângă rădăcina dinților a început să se facă petrificațiune, dinții trebuie să se curețe după fiecare mănecare cu o perie muiată în apă rece și curată.
5. Copii să-i dedăm de mici a-și spăla gura după mănecare și a-și curăți dinți cu peria.
6. Ori ce praf de dinți este stricăcios; adevērat, că unele prafuri înalbesc dinții, dar în același timp îi și topesc.
7. Nu e ertat a sdrobi cu dinții ori cu măselele, de pildă nuci, zăchar, alune ori alte obiecte tari; mai ales însă trebuie să ne ferim de a mușca cu dēnsii ață sau spegmă; căci de multeori să întēmplă că se despică smalțul din jurul dinților și prin această ai și dat prima condițiune pentru stricarea lor.
8. Tot pentru pădirea smalțului trebuie să ne ferim de o prea mare schimbare a temperaturēi dinților, căci d. e. luând în gnră mănecări și beuturi reci după mănecări și beuturi calde și vice versa ușor se întēmplă că se despică smalțul de pe dinți.

9. Cel puțin la câte o jumătate de an trebuie să cercetăm dinții copiilor prin câte-un dentist și dacă observăm o vătămare cât de mică a dinților trebuie să luăm măsurile de lipsă pentru încunguirarea mai departe a rului; dinții se-i scotem numai în casul, dacă acesta e, după părerea dentistului, nepărat de lipsă a se face.

10. Fumatul în măsură mai mică s'ar părea, că nu e stricacios pentru dinți, ba în anumite cazuri nicotinel feresce dinții de rugină și ușurează în cât-va chiar și durerea de dinți, în măsură prea mare fumatul e stricacios pentru dinți, mai vartos saliva (scuipatul), ce se formeză prin fumat, ajutură petrificarea sau formarea ruginii în jurul dinților, mai cu semă la omenii cari din fire inclină la acesta.

* (Un preot despre misiunea diaristi lor.) Cu ocaziunea înmormântării redactorului Michaelis în Glogau, preotul de serviciu a ținut un discurs, făcând între altele: „Este obositore și grea misiunea, căreia s'a devotat cu totă credința, până în ultima oră, acest om pe care îl aședăm acum în locașul de veci. Când ni se aduce acasă, pentru un preț de nimic, diariul în care găsim în bună ordine scrierile din apropiere și din depărtare, când îl asteptăm cu nerăbdare și punem mâna repede pe el, atunci cuprinși de plăcerea pe care ne o procură cetirea, numai arare-ori ne gândim la munca depusă pentru facerea lui și mai puțin simțim sentimentul

recunoscinței față cu omenii, care printr'o muncă încordată și cu derăpănarea nervilor adună totă materia, o cern și o arangeză cu iuțala vântului. Câtă înțelepciune, câtă răbdare și câtă sirguință se cere pentru ca se afi de ici de colo câte ceva nou! Cât de modest, cât de asociabil, cât de precaut și cât de cumpenit la vorbă trebuie să fie acela, care voese să facă pe un om discret să și deschidă gura și să-i comunice lucruri interesante; cât spirit și cât umor îi trebuie cuiva ca să aromeze materia simplă și să o facă plăcută cetitorului. Și câte stânci trebuie ocolite! Păzitorii legii pândesc cu ochi de Argus, dacă nu cumva o notă a trecut preste marginile permise, sau cercetază în dreapta și în stânga se afle pe ce cale a pătruns această scire în colonele diariului, și mai pe sus de toate dacă cineva din mulțime este să se credă vătămă, dacă din iuțelă un cuvânt a fost prea aspru, căți nu clântănesc din dinți, căutând se sfarme renumele omului căruia au d'ai mulțumi atâtea și atâtea ore plăcute! Presa este, după cum se țice, a șasa putere mare, dar' reprezentanții ei, deși formeză curente în opiniunea publică, au se porțe o grea luptă cu prejudiciile sociale, și chiar atunci când au cea mai sinceră voință de a respecta dreptul și legea, nu pot încunjura pericolul de a trece marginile prescrise și de a fi pedepsiți în bani sau cu închisore.”

Bibliografie.

1001 nuvele e titlul unei publicații, care cu începere dela 1/13 Decembre apare în broșuri, și se va trimite franco ori cui va airesa tipografiei diariului „Lupta din Bucuresci un florin pentru seria I. conținând în 20 de côle tipariu cele mai noue și mai variate nuvele, din tôte literaturile și din tôte scolile literare, exceptând numai scrierile imorale. Primele broșuri conțin ultimele nuvele ale scriitorilor: Zolla, Daudet, Hector Malot, Jules Mary, E. Richebourg, P. Schönthan, P. Heyse, Oberkamp, Carmen Sylva, Mark Twain, Verga (autorul Cavale-riei rusticana) etc. etc.

Loterie.

Mercuri, in 7 Decembre 1892.

Brinn: **83 26 68 81 2**

Bursa de Viena și Pesta.

Di 7 Decembre, 1892.

	Viena B.-Pesta.	
Renta de aur ung. 6%	—	—
Renta de aur ung. 4%	113.85	113.70
Renta ung. de hâr ie 5%	100.55	100.60
Ser sari fonciare ale institut. de credit și economii „Albina“	—	101.—
Galbeni împărătesci	5.66	5.67
Napoleon-d'ori	9.57	9.54
Mărci 100 imp germane	58.97 1/2	58.90
Londra 10 Livers sterlingi	120.—	119.85

Publicațiune de licitațiune.

Comuna bisericescă gr.-orientală din **Drăguș** comitatul Făgărașului publică licitațiune minuendă pentru **clădirea unei biserici noue de material solid**, cu condițiunile din planul de clădire aprobat de preavenerabilul consistoriu archidiececan de sub Nr. 1554/1890, și în sensul licenței de clădire din partea Inclitului oficiu comitatens de sub Nr. 8162/1891. Prețul strigărei va fi **20,000 fl. v. a.** Intreprindăteciul va da și întreg materialul de clădire.

Licitațiunea se va ține în **8 Ianuarie 1893 căl. nou la 10 ore ante de amăzi în comuna Drăguș**, la care se invită domnii arhitecți cari voesc a licita.

Licitanții au a depune vadiu **5%** din prețul strigărei, ără întreprindăteciul minuend, după aprobarea contractului de cătră Preavenerabilul consistoriu archidiececan, va depune cațiune de **10% în bani gata**, sau în obligațiuni de stat ori în realități, care va servî ca garanție încă 3 ani dela colaudare încolo,

Condițiunile de clădire, apoi planul și licenția se pôte vedea la președintele comitetului parochial gr or. în Drăguș. [237] 1—3

Drăguș, în 27 Novembre, 1892.

Ioan Făgărașan, George Codru,
președinte. epitrop.

Nr. 431/892. [235] 3—3

EDICT.

Maria Iacob Haneșiu gr. or. din Grid soția legitimă a lui Nicolau George Urdea gr. or. din Grid, care de trei ani și cinci luni de țile a părăsit pe bărbatul ei, fără a i se sci locul ubicațiunei, prin acesta se citéză ca în termin de un an și una ți dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea oficiului protopresbiteral subsemnat, căci la din contră procesul divorțial edictal încaminat de

bărbatul ei se va pertracta și decide și în absența ei.

Făgăraș, 25 Iunie, 1892.

Oficiul protopresbiteral gr. orient. al Făgărașului.

Iuliu Dan,
protopresbiter.

Turnătoria de clopote și de metal

a lui **Antonie Novotny**

se recomandă cu garanță pe mai mulți ani pentru construirea de clopote noue cu sunet harmonic și clar precum și pentru vârsarea clopotelor crepate (sărute) Montate cu culme (coronă) de fer țaurit, întocmite de a undula ușor în orice direcțiune, îndată ce clopotul pe o parte s'a ros, prin care se încungură crepatul.

Cu deosebire recomand

clopotele cu patent găurite și premiate

inventate de mine, care au un ton mai lung, mai puternic și mai adănc, ca cele de sistemul vechiu; un astfelu de clopot în greutate de 300 kilogr. egaléză pe unul de 400 klgr.

Recomand mai departe **scanne din fer bătut pentru clopote**, solide și frumoșe, **clopote pentru orologiu și tóce din metal**, precum tóte celelalte articole de alamă și metal aparținătore de această categorie, cu **prețurile cele mai moderate**. Se construesc clopote și pe lângă plățirea făcută în rate.

Clopote dela 300 klgr. în jos, precum și **stropitóre de mână și locomobile** se afle totdeauna per magazin.

Pentru comande binevoitóre, care se efectuează solid și cu punctualitate, se recomandă [182] 5—12

Antonie Novotny,
Timișóra, Fabric.

Nr. 425/1892.

[233] 3—3

EDICT.

Dumitru Bucur Goșa din Seliște, comitatul Sibiiu, care de 8 ani a părăsit cu necredința pre legiuita lui soție Stana Teodor Hânsa, tot din Seliște fără a se sci ubicațiunea lui, pe basa rezoluțiunei consistoriale din 27 Octobre a. c. Nr. 6874 B, se citéză a se presenta înaintea subsemnatului oficiu în termin de șase luni dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră procesul matrimonial intentat asupra i de soția lui se va pertracta și decide în absența lui.

Seliște, 18 Novembre, 1892.

Oficiul protopresbiteral gr. orient al Seliștei.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.

Nr. 430/892.

[234] 3—3

EDICT.

Constandin Dinu Eșian gr or. din Făgăraș bărbatul legitim al Marii Eșian născ. Nechifor gr. orient. din Făgăraș, care de șase ani de țile a părăsit cu necredința pe soția sa, fără a i se sci locul ubicațiunei, prin acesta se citéză ca în termin de șase luni dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral, căci la din contră procesul divorțial edictal încaminat de soția sa se va pertracta și decide și în absența lui.

Făgăraș, 25 Iunie, 1892.

Oficiul protopresbiteral gr. orient al Făgărașului.

Iuliu Dan,
protopresbiter.

Extract de Cognac-Quint.

Marca de scutire pentru Extract de Cognac-Quint.

Spre a produce imediat un cognac excelent, sănătos și substanțial, care nu se pôte deosebi de cognacul veritabil francez, recomand această specialitate **probată**.

Prețul pentru 1 chg. (de ajuns la 100 litri cognac) fl. 16 v. a., receptul se alătură gratuit. Eu garantez pentru cel mai succes și fabricat sănătos

Cruțare de spirt

se face prin neîntrecuta mea **esență de întărit** vinarsul. Acesta dă beuturii un gust plăcut și picant și se afle numai la mine de vânzare.

Prețul **3 fl. 50 cr.** pro chg. (la 600—1000 litri inclusive mandatul de instrucțiune).

Afără de aceste specialități oferez tot felul de esențe pentru fabricarea de **rum, rachiu de prune, trevere, amar și a tuturor licorurilor spirituóselor** fine esistente, **de oțet și oțet de vin** de o calitate neîntrecută. Recepte se alătură gratis la pachete.

Lista prețurilor franco.

Pentru fabricate sănătose se garantéză.

Karl Philipp Pollak,

fabrică de specialități de esențe în Praga.

Representanți solizi se caută.

[107] 21—50

A lui KATHREINER

Surogat (zlat) de cafeea neîntrecut.

[198] 8—13

Surogat de cafea Kneipp

Se afle în tot locul.

Veritabil numai cu acesta marcă. Se atrage atențiunea asupra imitărilor.

